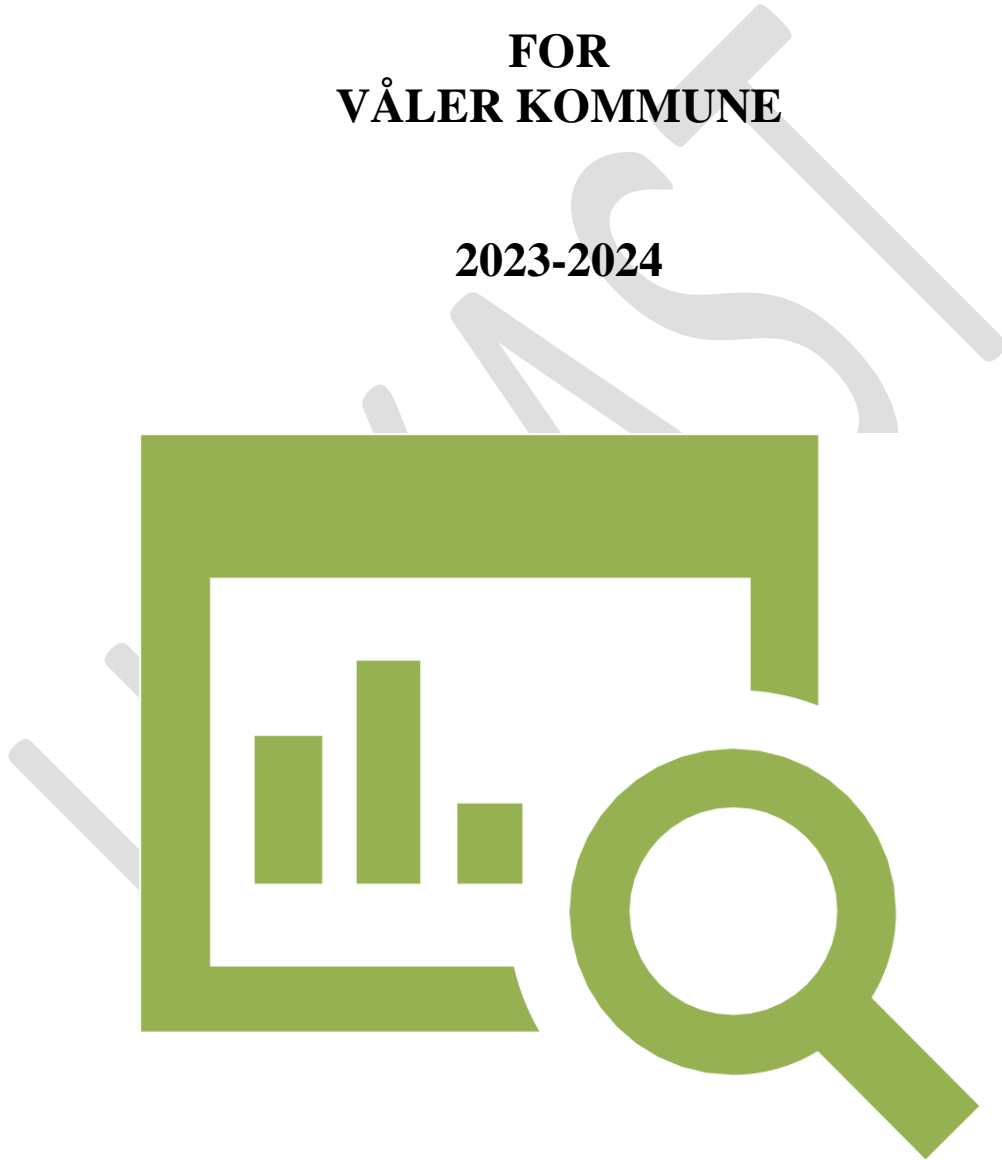

REVIDERT PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

FOR
VÅLER KOMMUNE

2023-2024

Utarbeidet av KONSEK Øst IKS
Behandlet i kontrollutvalget 5.12.22
Sendes kommunestyret til orientering

1 Innledning

1.1 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Ifølge kommuneloven § 23-2, litra c er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet, og selskaper kommunen har eierinteresser i, blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kommuneloven § 23-3 første ledd definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Forvaltningsrevisjon kan også innebærer regeletterlevelse.

I følge merknadene til bestemmelsen, jf. Prop. 46 L vil forvaltningsrevisjon for eksempel kunne gå ut på å vurdere om ressursene brukes til å løse oppgaver i samsvar med kommunestyrets vedtak, herunder de *forutsetningene* som vedtaket bygger på. Videre kan forvaltningsrevisjon også gå ut på å vurdere om resultatene til virksomheten er i tråd med målene som er satt, og om ressursbruken og virkemidlene er effektive med tanke på å oppnå målene.

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ, for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås. Forvaltningsrevisjon søker også å avdekke forbedringspotensialer i virksomhetene og ønsket er at resultatene av forvaltningsrevisjon har en positiv effekt på organisasjonsmessig læring og utvikling.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4 første ledd. Gjennomføring av eierskapskontroll er også en viktig del av kontrollutvalgets oppgaver og ansvar.

1.2 Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, jf. kommuneloven § 23-3 annet ledd. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget skal også minst én gang i valgperioden, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres, jf. kommuneloven § 23-4 annet ledd. Denne skal også baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eierskap og hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Ofte kombineres en forvaltningsrevisjon av kommunens selskaper med en eierskapskontroll av selskapet.

Kontrollutvalget i Våler behandlet Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2021-2024 i møte 23.11.20, sak V-59/20:

- Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og slutter seg til de prioriterte prosjektene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll hhv. pkt. 2.2 og 2.3
- Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2022.
- Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i planen, jf. planen kapitel 2.5.

Kommunestyret behandlet planen i sitt møte 14.12.20, jf. sak KS-088/20, og sluttet seg til kontrollutvalgets vedtak. Herved legges det frem en revidert plan for forvaltningsrevisjon /eierskapskontroll i tråd med forutsetningene.

2 Revidert plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2023-2024

2.1 Bakgrunnsfakta og innspill til aktuelle prosjekter

Statsforvalterens kommunebilder bygger på tilgjengelig KOSTRA- og annen nasjonal statistikk, tilsyn, økonomiforvaltning og kommunedialog. Kommunebildet de presenterer, er et sammendrag av hvordan de oppfatter status og utfordringer på sentrale fagområder i kommunen der de gjennomfører tilsyn eller er tillagt et ansvar i lov eller forskrift.

Statsforvalterens kommunebilder 2022: Tre fagområder er merket med **rødt** (dvs. sårbare områder innen kompetanse, kapasitet og kvalitet): *Kommuneøkonomi, Samfunns- og arealplanlegging og Miljø (vannforvaltning og forurensning)*. Mange fagområder er markert med **gult** (områder med forbedringspotensiale innen kompetanse, kapasitet og kvalitet), og det er *Helse og omsorg, Fastlegesituasjonen, Barnehage og opplæring, Rus og psykisk helse, Jordvern, Klima, Samfunnssikkerhet og Sosiale tjenester*

I årets Kommunebarometer havner kommunen samlet sett på øverste halvdel, men uten å være nær de beste – 131. plass. For temaet *Saksbehandling* havner kommunen på 321. plass. Grunnen til dette kan imidlertid være at det mangler registrerte nøkkeltall. I kategorien *Miljø og ressurser* kommer også kommunen dårlig ut, men også her mangler noen nøkkeltall. Når det gjelder *Grunnskolen* har resultatene bedret seg siden i fjor. Flere av underkategoriene man er målt på, er veldig gode for Våler, bl.a. ser det ut for at kompetansen blant lærerne er god.

Vi har innhentet innspill fra kommunedirektøren og ordføreren: Når det gjelder Administrasjon og styring mener ledelsen at kommunen er på rett vei. *Barnevern og integrering av barn og unge* trekkes frem som de temaene det kan være mest interessant å sette fokus på.

Kontrollutvalget har på denne bakgrunnen vurdert om det er behov for endringer av planen.

2.2 Vedtatt plan og forslag til prosjekter 2023-2024

I tabellen/oversikten nedenfor har vi tatt med det som ble foreslått og vedtatt i 2020, med en oversikt over hva som er gjennomført, hva som eventuelt er foreslått utsatt/tatt ut og nye forslag, basert på vurderingen som nevnt ovenfor.

Etter de ressursene som er avsatt til forvaltningsrevisjon i Våler kommune, kan vi ikke forvente mer enn ett/overlapping til to prosjekter pr. år. Planen nedenfor har derfor mange flere prosjekter enn hva som er realistisk å gjennomføre. Etter denne følger imidlertid kontrollutvalgets utvalgte prosjekter for 2023-2024

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
Administrasjon og styring	<p>IKT-sikkerhet.</p> <p>IKT-området er et komplisert område hvor det kreves mye ressurser og kompetanse for å holde tritt med utviklingen. IKT-sikkerhet er også et område som det har vært avdekket mangler på i andre kommuner. Dette er et omfattende område og kan bl.a. omfatte tilganger/avganger, fysisk sikkerhet (brann, vannskade, låsing osv.) og at systemene fungerer som de skal. Dette er et viktig område for alle kommunene og vi mener at dette bør prioriteres i perioden.</p> <p>Prosjektet har følgende problemstillinger:</p>	Bestilt. Rapport i febr./mars 2023
Konsek Øst IKS		3

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Er det etablert helhetlige planer, retningslinjer og rutiner som kan ivareta kommunens IKT-sikkerhet på en tilfredsstillende måte? 2) Har kommunen implementert anbefalte sikkerhetstiltak mot dataangrep og uautorisert tilgang til informasjon? 3) I hvilken grad følges planer, rutiner og sikkerhetstiltak opp i kommunens enheter og av den enkelte ansatte? 	
Administrasjon og styring	<p>Administrasjon og styring</p> <p>Administrasjon og styring, forsvarlig utredet saksbehandling, oppfølging av kommunestyrevedtak, kommunikasjon og delegasjon kan være stikkord i en eventuell undersøkelse på dette området. Det er ofte stort press på ressurser og kompetanse, for å få ferdig saker til rett tid og godt nok utredet. Forvaltningslovens bestemmelser om habilitet kan også være et aktuelt tema å ta med i en mulig forvaltningsrevisjon.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har administrasjonen noe system for oppfølging og iverksetting av kommunestyrets/formannskapets vedtak og blir vedtakene oppfylt og iverksatt? 2. Er alle vesentlige saker som legges fram for kommunestyret/formannskapet tilstrekkelig utredet? 3. Hvordan håndteres habilitetsbestemmelsene i forvaltningsloven ved utredning og behandling av saker i kommunestyret? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
Administrasjon og styring	<p>Økonomistyring og budsjettprosess</p> <p>Kommunens økonomi er utfordrende og i slike situasjoner er det viktig med god økonomistyring og budsjettprosesser. Vi har omtalt kommunens økonomi under kap. 3.2, men i revisjonens innspill blir det bla. kommentert at planlagt lånefinansiering på investeringer vil gi en stor økning av kommunens rentebelastning. Dette vil selvsagt påvirke kommunens økonomi framover – og spesielt dersom rentene økes.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan har Våler kommune organisert budsjettprosessen, og er prosessen organisert på en hensiktsmessig måte for å sikre målet om realistisk budsjett? 2. Har Våler kommune etablert tilstrekkelige formelle rutiner for å sikre god økonomistyring? 3. I hvilken grad har Våler kommune tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utøve god økonomistyring? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
Helse og omsorg	<p>Psykisk helse og rusomsorg</p> <p>Dette er et område som det kan være vanskelig å levere gode nok tjenester på. Det er ofte kompliserte og sammensatte problemer som gjør at det er behov for slike tjenester. Det kan derfor være vanskelig for en mindre kommune å ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å ivareta denne gruppen mennesker.</p> <p>Det kan være aktuelt med følgende problemstillinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har Våler kommune et tjenestetilbud innen psykisk helsearbeid og rusomsorg som er i tråd med lovverk og statlige føringer? 2. Ivaretas hensynet til brukermedvirkning i det psykiske helsearbeid og rusomsorgen i Våler kommune? 3. I hvilken grad sikrer Våler kommune at pasienter/brukere innen rusomsorg og psykisk helse får et helhetlig og koordinert tilbud? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
Helse og omsorg	<p>NAV – styring og organisering</p> <p>Kontrollutvalget har merket seg at det er samarbeid mellom Elverum og Våler når det gjelder NAV/sosiale tjenester. Kontrollutvalget foreslår at det bestilles en gjennomgang av hvordan denne tjenestene styres og administreres/organiseres.</p> <p>VÅG-prosjektet?</p> <p>Konkrete problemstillinger vedtas ved bestillingen.</p>	Ikke gjennomført
Tekniske tjenester	<p>Kommunens planarbeid</p> <p>Statsforvalteren har påpekt at kapasitet og kompetanse på planleggingsområdet er vurdert å være mindre god. Kontrollutvalget foreslår derfor en gjennomgang av dette området, ettersom eventuelt manglende planarbeid påvirker mange deler av kommunens virksomhet og kan være hemmende for utvikling av kommunen.</p> <p>Det kan være aktuelt med følgende problemstillinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan styres fremdrift av kommunens planer på de forskjellige områdene? 2. Hvilke verktøy, måleredskaper og styrings- og rapporteringsordninger finnes for å sikre at målsettingene nås? 3. Hva er status for kommunens måloppnåelse i forhold til de forskjellige målene i kommuneplanens samfunnsdel? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
Helse og velferd	<p>Barnevern – oppvekstreformen og samhandling</p> <p>I 2009 inngikk Våler kommune et samarbeid med Åsnes og Grue og er nå del av Solør Barneverntjeneste. Vertskommune er Åsnes.</p> <p>Barnevernreformen, også kalt oppvekstreformen, trer i kraft 1. januar 2022. Kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det overordnede målet med reformen er et bedre</p>	Nytt forslag

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
	<p>barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Hvor godt forberedt er Solørkommunene på å imøtekomme reformens incentiver om bedre forebygging og samarbeid på tvers av tjenester.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer samarbeidet i Solør Barneverntjeneste? • Får barn og deres familier de tjenester de har behov for? • Er kommunene beredt på de økonomiske konsekvensene av reformen? • Har kommunene en løpende dialog mellom politisk, administrativ og faglig ledelse om styring, strategiske valg og ressurser i barneverntjenesten, som en del av det helhetlige forebyggende arbeidet med barn og unge i kommunen? <p>En slikt prosjekt vil kun være aktuelt som et fellesprosjekt med Åsnes og Grue.</p>	
Oppvekst	<p>Integrering av barn og unge Kommunen har hatt en ganske stor tilflytting av barnefamilier fra andre land. Med tanke på deres fremtid i kommunen, er det viktig at barna integreres på en god måte i både skole og andre aktiviteter.</p>	Nytt forslag

Kontrollutvalget diskuterte i møtet et mulig prosjekt innen Helse og omsorg – **arbeidsmiljøet og jobbsituasjonen på omsorgssenteret**: bemanning, andel faglærte, arbeidsmiljølov og arbeidstidbestemmelser, bruk av deltidsstillinger, hvordan nedbemanning påvirker kvalitet på ulike felt (vaskeri, kjøkken).

Ut fra en samlet vurdering foreslår kontrollutvalget følgende prosjekter for 2023-2024:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet (år)
Helse og omsorg	Arbeidsmiljøet på Våler omsorgssenter	2023
Helse og omsorg	Psykisk helse	2024

2.3 Rapportering av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal rapportere fortløpende til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon, jf. kommuneloven § 24-2 *Revisors ansvar og myndighet*. Videre er kontrollutvalget pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-5.

Med mindre kommunestyret vedtar spesielle bestemmelser for når og hvordan denne rapporteringen skal foregå, er det opp til kontrollutvalget å finne en hensiktsmessig form og frekvens på dette. Rapport og resultater fra det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt legges fortløpende frem for kommunestyret. I tillegg gis en samlet oversikt om bestilte og gjennomførte forvaltningsrevisjoner - og hvordan de er fulgt opp, i kontrollutvalgets årsrapport.

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Dette kan bl.a. være at kommunen igangsetter en omorganisering på et område som er valgt for forvaltningsrevisjon eller at Statsforvalteren skal gjennomføre tilsyn på samme området. Årsaken til endringen vil bli rapportert til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

Våler, 5.12.22

Geir Thomas Finstad (sign.)
leder av kontrollutvalget

Anne Haug (sign.)
daglig leder
Konsek Øst IKS

